

УДК 811. 162.1'373.7:159.923

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11\(41\)-921-931](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11(41)-921-931)

Недашківська Тетяна Євгенівна кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри слов'янської і германської філології та перекладу, Житомирський державний університет імені Івана Франка, <https://orcid.org/0000-0001-7810-8773>

Полежасва Тетяна Вікторівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри полоністики та перекладу, Волинський національний університет імені Лесі Українки, <https://orcid.org/0000-0001-6152-982X>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКИХ І ПОЛЬСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ: МІЖКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ

Анотація. Статтю присвячено комплексному зіставному аналізу українських і польських фразеологізмів із метою виявлення спільних і відмінних рис їхньої семантики, образності, конотацій та прагматичних характеристик у перекладацькому аспекті. В роботі обґрунтовано, що, попри генетичну близькість і тривалу історичну взаємодію обох мов, фразеологічні системи віддзеркалюють як універсальні концептуальні моделі, які є спільними для зазначених мов, так і національно специфічні способи метафоризації та оцінювання. Встановлено, що провідними сферами фразеотворення виступають соматична, зоонімна та побутово-аграрна, які відображають традиційний спосіб життя, релігійний світогляд, етнокультурні цінності та соціально-комунікативні норми. В роботі також окреслено роль історико-культурних чинників, що формують національні картини світу та спричиняють відмінності в ступені експресивності, оцінній модальності та прагматичному забарвленні фразеологічних одиниць. У ході проведеного аналізу виявлено значний пласт повних міжмовних відповідників, що свідчить про спільність символічних моделей та культурних кодів. Водночас простежено часткові відповідності, коли зміст збігається за умови модифікації образної бази, а також фразеологічні лакуни, спричинені національною специфікою метафоричних джерел та комунікативної традиції. На основі встановлених типів міжмовної симетрії та асиметрії визначено оптимальні перекладацькі стратегії, які варіюються від прямого еквівалентного відтворення до функціонально-семантичних трансформацій, описового перекладу та стилістичної компенсації. Доведено, що адекватна

передача фразеологізмів можлива лише на засадах збереження змісту, образності, культурної маркованості та прагматичних характеристик, що забезпечує точність відтворення авторського задуму та сприяє ефективній міжкультурній комунікації.

Ключові слова: українська і польська фразеологія, міжмовна еквівалентність, фразеологічна образність, культурні чинники, перекладацькі стратегії, конотація.

Nedashkivska Tetiana PhD in Philology, Professor, Chief of Department of Slavic and Germanic Philology and Translation, Zhytomyr Ivan Franko State University, <https://orcid.org/0000-0001-7810-8773>

Polezhaieva Tetiana Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Department of Polish Philology and Translation, Lesya Ukrainka Volyn National University, <https://orcid.org/0000-0001-6152-982X>

COMPARATIVE ANALYSIS OF UKRAINIAN AND POLISH PHRASEOLOGICAL UNITS: INTERCULTURAL ASPECTS OF TRANSLATION

Abstract. The article is devoted to a comprehensive comparative analysis of Ukrainian and Polish phraseological units aimed at identifying common and distinctive features of their semantics, imagery, connotations, and pragmatic characteristics within the translation perspective. The study substantiates that despite the genetic affinity and long-standing historical interaction between the two languages, their phraseological systems reflect both universal conceptual models shared by them and nationally specific modes of metaphorization and evaluation. It has been established that the dominant spheres of phraseological formation include somatic, zoonymic, and everyday-agrarian domains, which reflect the traditional way of life, religious worldview, ethnocultural values, and socio-communicative norms. The research also outlines the role of historical and cultural factors shaping national worldviews and causing differences in the degree of expressiveness, evaluative modality, and pragmatic colouring of phraseological units.

The analysis revealed a significant layer of full interlingual equivalents, indicating the commonality of symbolic models and cultural codes. At the same time, the study traced partial correspondences, where the meaning remains similar while the imagery undergoes modification, as well as phraseological lacunae caused by national specificity of metaphorical sources and communicative

traditions. Based on the identified types of interlingual symmetry and asymmetry, the research determines optimal translation strategies ranging from direct equivalent rendering to functional-semantic transformations, descriptive translation, and stylistic compensation. It has been demonstrated that an adequate translation of phraseological units is possible only through preserving meaning, imagery, cultural markedness, and pragmatic characteristics, which ensures accurate transmission of the author's intention and facilitates effective intercultural communication.

Keywords: Ukrainian and Polish phraseology, interlingual equivalence, phraseological imagery, cultural factors, translation strategies, connotation.

Постановка проблеми. Фразеологізми становлять одну з найскладніших одиниць лінгвістичної системи, адже поєднують у собі лексичні, граматичні, семантичні, прагматичні та культурні компоненти. Їх переклад у міжкультурній площині часто ускладнюється наявністю національно-специфічних образів, асоціацій, оцінності й культурних символів, що не мають прямих відповідників у мові-реципієнті [3]. Порівняння українських і польських фразеологізмів є особливо важливим з огляду на історичну спорідненість і водночас значні культурно-семіотичні відмінності обох мов, які проявляються в образності, конотативних характеристиках і функціонуванні сталих виразів у дискурсі.

У сучасній лінгвістиці спостерігається зростання інтересу до зіставного вивчення слов'янських мовних картин світу, проте питання визначення типів еквівалентності, виявлення асиметрій, механізмів трансляції культурної інформації та вибору оптимальних перекладацьких стратегій для передачі фразеологічних одиниць залишаються недостатньо систематизованими.

Відтак постає потреба у комплексному аналізі українських і польських фразеологізмів з урахуванням міжкультурних чинників та визначенні ефективних підходів до їх перекладу, які забезпечували б збереження семантики, стилістики та культурної маркованості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Порівняльні дослідження української та польської фразеології засвідчують формування усталеного наукового поля, у центрі якого – проблеми міжмовної еквівалентності, культурної маркованості та перекладознавчої адаптації образних одиниць. Класичні теоретичні засади фразеологічної еквівалентності та перекладу ідіом, розроблені у працях Р. Зорівчак [3], традиційно поєднуються з функційним підходом до синтаксичних моделей і сталих конструкцій [11], а семантичну та культурну інтерпретацію фразеологізмів забезпечує використання польських лексикографічних джерел [див., наприклад, 10].

Сучасні роботи демонструють зростаючий інтерес до окремих тематичних підсистем, особливо зоонімів. Аналіз фразеологізмів із назвами домашніх тварин [1] та лексеми «собака» [9] виявляє розбіжності у конотаціях та оцінності, що актуалізує необхідність культурно адаптованих перекладацьких рішень; ця тенденція підтверджується і дослідженням образу «кота» в українській та польській мовах [7]. Важливе місце посідають біблійні одиниці, де ступінь сакралізації, функціональна сфера та частотність зумовлюють варіативність перекладу [8], а також нумізматичні фразеологізми, що потребують урахування історико-культурного контексту [6].

Лексикографічні та методичні аспекти двомовної фразеографії висвітлено у працях Т. Космеди [4; 5], що пропонують принципи репрезентації сталих виразів у словниках та практичний матеріал для відбору еквівалентів. Паралельно акцентується значення сучасних методик навчання мов для формування ідіоматичної та перекладознавчої компетентності майбутніх фахівців [2]. Отже, дослідження свідчать про комплексний характер проблеми, дослідження якої охоплює такі аспекти як культурна інтерпретація, лексикографічна фіксація та педагогічна практика.

Мета нашого дослідження полягає у комплексному порівняльному аналізі українських і польських фразеологізмів з позицій їх культурної специфіки, семантико-стилістичних особливостей та перекладознавчих аспектів, а також у визначенні ефективних стратегій відтворення фразеологічних одиниць у міжкультурній комунікації.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі завдання: охарактеризувати теоретичні засади порівняльного вивчення фразеології та підходи до перекладу фразеологічних одиниць; здійснити аналіз українських і польських фразеологізмів із виявленням їхніх семантичних, образних та культурних особливостей; визначити типи відповідності та асиметрії між зіставляваними одиницями; з'ясувати культурно-національні чинники, що впливають на формування образності та конотації фразеологізмів; окреслити перекладацькі стратегії та засоби передачі фразеологічних одиниць, здатні забезпечити адекватність змісту і стилістичних характеристик.

Виклад основного матеріалу. Українські та польські фразеологізми демонструють значну типологічну спорідненість, що зумовлена історичною та культурною близькістю обох мовних спільнот, проте попри спільні джерела й образи, у їхній структурі та семантиці простежуються як повні відповідники, так і часткові збіги та міжмовні лакуни. Семантичний аналіз засвідчує, що обидві системи активно репрезентують сфери людського характеру, емоційного стану, інтелектуальних якостей і соціальної

поведінки: для позначення безхарактерності вживаються паралельні моделі *ні риба ні м'ясо – ani ryba, ani mięso*, що свідчить про спільний шлях формування концептуальних метафор у сферах оцінки та соціальної поведінки. Водночас деякі одиниці мають відмінні семантичні реалізації: так, українське *ламати горба* «важко працювати» співвідноситься з польським *harować jak wół*, де зберігається аналогічна ідея фізичного зусилля, але змінюється образний компонент.

Образна мотивація фразеологізмів в обох мовах спирається на соматичні, зоонімні й побутові уявлення. У сфері соматичної фразеології простежуються як структурні збіги, так і зміна «локуса» образу: українське *зарубати на носі* відповідає польському *wbić sobie do głowy*, де спільним є концепт запам'ятовування, однак переносне значення базується на різних частинах тіла. Подібна закономірність характерна й для емоційних станів: українське *серце в н'яти пішло* та польське *zamarło serce* відображають концепт переляку, але реалізують його через різні просторові й фізіологічні сценарії. Зоонімна символіка часто збігається, однак в окремих випадках спостерігається зміна типового образу: українське *як з гуски вода* має польський відповідник *spływa jak po kaczce*, де відмінність полягає у виборі тварини, проте метафорична модель «байдужість / відсутність впливу» зберігається.

Культурні чинники суттєво впливають на формування фразеологічних структур. Аграрні образи, пов'язані з традиційним способом життя, також займають вагомe місце: польське *harować jak wół* та українське *орати як віл* апелюють до досвіду фізичної праці та селянської культури. Водночас українська фразеологія зберігає більше експресивно-емоційних елементів і метафор, пов'язаних із витривалістю та подоланням труднощів, тоді як у польській частіше простежується іронічний тон або більш м'яка модальність, що відображає відмінності у прагматичних нормах мовлення.

Близькість мовних картин світу забезпечує значний пласт повних еквівалентів, однак систематичні відмінності у виборі соматичних та зоонімних образів, а також у ступені експресивності й стилістичній маркованості створюють поле для міжкультурних розбіжностей, що є важливим для перекладознавчих і лінгводидактичних студій.

У зіставленні українських і польських фразеологізмів виявляються різні типи відповідності та асиметрії, що відображають як спільність культурно-історичних основ, так і специфіку національних образних систем. Передусім фіксуються випадки повної еквівалентності, коли одиниці збігаються за змістом, структурою та образною мотивацією. До цього типу належать фразеологізми типу *як Бог дасть – jak Bóg da*, *як кіт наплакав – jak kot napłakał*. Такі збіги ґрунтуються на спільній

концептуалізації явищ і свідчать про близькість когнітивних моделей у родинних мовах.

Поширеним явищем є часткова відповідність, за якої семантична функція зберігається, проте відбувається модифікація образу, лексичного складу або синтаксичної моделі. Подібні випадки реалізуються, коли українські та польські фразеологізми описують одну ситуацію чи характеристику, але спираються на різні культурні або соматичні асоціації: *водити за ніс* – *robić kogoś w balona*, *захмарні ціни* – *seny z kosmosu*, *мов води у рот набрати* – *milczeć jak grób*. Така асиметрія демонструє як універсальні схеми мислення, так і локальні особливості фразеотворення, пов'язані зі специфічними культурними образами, побутовими реаліями та тілесними метафорами.

Ще однією формою міжмовної асиметрії виступають фразеологічні лакуни, коли відповідна одиниця в одній мові не має усталеного метафоричного еквівалента в іншій. Часто це стосується діалектних або розмовних одиниць, наприклад українське *доходить як до жирафи*, яке у польській мові передається описово без стабільного фразеологічного відповідника. У таких випадках міжмовний переклад орієнтується на семантичну передачу змісту, а не на образну точність, що підкреслює пріоритет комунікативної адекватності над формальною відповідністю.

Окремо спостерігаються явища внутрішньої структурно-граматичної асиметрії, коли формально подібні конструкції мають різний ступінь фразеологічної фіксованості або відмінну стилістичну маркованість. Так, обидві мови можуть використовувати однакові образи, проте польська версія має нейтральне забарвлення, а українська – більш експресивне або навпаки, що впливає на прагматику і сферу вживання. Водночас деякі кальковані або інтернаціональні конструкції (*медовий місяць* / *miesiąc miodowy*) демонструють симетрію, зумовлену загальноєвропейськими культурними моделями.

Таким чином, типологія міжмовних відповідностей охоплює повні та часткові еквіваленти, фразеологічні лакуни й структурно-прагматичні зсуви. Асиметрія між українськими та польськими фразеологізмами переважно зумовлена варіативністю метафоричних моделей та культурних символів, а сфера повної відповідності виникає у випадках спільних культурних кодів, що є характерним для генетично споріднених слов'янських мов. Такий підхід дозволяє не лише описати міжмовні зв'язки, а й окреслити механізми переплетення універсального й національно-специфічного у фразеологічній картині світу.

Культурно-національні чинники формують спільне підґрунтя й водночас задають відмінні траєкторії образності та конотацій українських і

польських фразеологізмів. Насамперед визначальною є християнська традиція, яка закріплює формули довіри до трансцендентного порядку, моральні настанови та оцінні рамки поведінки. Усталені вислови на кшталт *як Бог дасть* і *jak Bóg da* не лише відтворюють спільний релігійний код, а й задають помірковану, фаталістично-вдячну модальність, що впливає на прагматику висловлень у сфері порад, побажань і оцінки вчинків. Релігійно-літургійний календар, культ святих, церковні метафори й етичні дихотомії добро / зло полегшують появу симетричних образів, проте конотативна інтенсивність може відрізнятися залежно від локальної традиції побожності, конфесійної практики та стилістичних норм повсякденного мовлення.

Другим магістральним чинником виступає аграрний тип господарювання, який протягом століть забезпечував спільний світ уявлень і побутових реалій. Звідси висока частотність зоонімних і харчових образів, що позначають кількість, працю, удачу чи невдачу, тривкість або марність зусиль. Спільні моделі на кшталт переслідування двох зайців як знака неефективної стратегії засвідчують тотожну концептуалізацію життєвого досвіду. Водночас різні культурні акценти зумовлюють зміни носія метафори: українська традиція частіше апелює до витривалості, тілесного зусилля й подолання нестатків, тоді як у польській помітна тяглисть образів поміркованої праці, ощадності та іронічного коментаря до щоденної «господарської» раціональності. Саме тут виникають часткові еквіваленти зі зсувом з соматичної моделі до зоонімної або навпаки, що дещо змінює емоційний тон.

Історико-політичний досвід формує національні наративи, які опосередковано входять у фразеологічний фонд через оцінні профілі чеснот і вад, колективної пам'яті та ролей. Для української традиції суттєвими є мотиви волі, гідності, витривалості, недовіри до зовнішнього примусу; це підтримує виразні, інколи експресивні образи з високою емоційною амплітудою та виразною етичною поляризацією. Для польської традиції, сформованої різними етапами державності, шляхетським кодексом честі та модерною громадянською культурою, характерні іронічні розрядки, стримані настанови на самоконтроль і соціальну тактовність, що відбивається у м'якших прагматичних конотаціях і більшій готовності до евфемістичних або жартівливих переоформлень. Такі відмінності не руйнують спільних моделей, але зумовлюють різні ступені експресії, що критично важливо для адекватного перекладу.

Прагматичні норми мовленнєвої поведінки також мають національно-культурні витoki: способи вираження ввічливості, несхвалення, солідарності чи дистанціювання задають типові сценарії вживання сталих одиниць. Українське мовлення демонструє більшу толерантність до емоційної

гіперболи та контрастних оцінок, тоді як польське частіше спирається на самоіронію й пом'якшення оцінки; звідси різні конотаційні «профілі» навіть у близьких за змістом фразеологізмах. Важливу роль відіграють і ресурсні можливості деривації експресивності: обидві мови мають багаті системи зменшувально-пестливих форм і суб'єктивно-оцінних суфіксів, але їхня частотність та узус у складі фразеологізмів різняться, що впливає на «тембр» вислову.

Нарешті, мовні контакти, модернізація та медіалізація культури зумовлюють обіг інтернаціональних образів і кальок, часто зі збереженням базової семантики, але з локальним конотаційним «налаштуванням». Запозичені моделі на кшталт *медового місяця* функціонують у схожих соціальних жанрах, проте відмінні жанрові конвенції публіцистики, побутового гумору чи інтернет-дискурсу в кожній культурі можуть підсилювати або нейтралізувати їхню емоційну силу. Сукупна дія релігійного, аграрного, історико-політичного та прагматично-жанрового чинників пояснює, чому при високій міжмовній подібності образних джерел конотації українських і польських фразеологізмів нерідко розходяться у ступені інтенсивності, оцінному знакові та сфері доречності, формуючи впізнаваний культурний «профіль» кожної традиції.

Передача фразеологічних одиниць у міжслов'янському перекладі, зокрема між українською та польською мовами, потребує комплексного підходу, що враховує не лише семантичний зміст, а й образну основу, стилістичну тональність, жанрові параметри та прагматичні очікування адресата. Багато фразеологізмів мають повні або часткові еквіваленти, однак міжмовні асиметрії та розбіжності у сфері конотацій вимагають гнучкого добору перекладацьких стратегій. У разі наявності стабільного міжмовного відповідника доцільним є використання прямого фразеологічного еквівалента, що забезпечує максимальну збереженість семантики та стилістичної природи одиниці. Якщо ж відповідник існує, але має відмінний образний компонент, доцільним стає використання часткового фразеологічного еквівалента зі збереженням комунікативної мети вислову. Переклад на кшталт *водити за ніс* – *robić kogoś w balona* або *мов води у рот набрати* – *milczeć jak grób* ілюструє принцип функціонально-еквівалентної передачі, коли замість дослівної кальки застосовується емоційно та функційно співвідносна одиниця. Подібний підхід дозволяє уникнути семантичної неприродності та зберегти звичний для цільової аудиторії образний фонд. У випадках, коли національна специфіка образу не допускає точної заміни, можливе використання культурно адаптованої фразеологічної трансформації з опорою на аналогічний прагматичний ефект, навіть якщо змінюється метафоричний носій.

У разі відсутності фразеологічного аналога застосовуються стратегії описового перекладу або семантичної парафрази. Для розмовних і діалектних одиниць типу *доходить як до жирафи* доцільно використувати нейтральні конструкції, що відтворюють зміст без втрати комунікативної інтенції. Таке рішення особливо актуальне в офіційно-ділових текстах, де надмірна образність може порушити стильову відповідність. Для художнього та публіцистичного дискурсу іноді можливе часткове компенсування образності через інший емоційно маркований елемент у сусідньому фрагменті тексту, що відповідає принципу стилістичної компенсації.

Окрему роль відіграє стратегія калькування, яка може бути виправданою лише тоді, коли образ зрозумілий і для цільової культури, і для мовної системи перекладу. У більшості випадків буквальна калька допустима лише для інтернаціональних і біблєйзованих зворотів, тоді як для національно маркованих одиниць такий підхід може призвести до семантичного комізму. Важливим інструментом збереження прагматики виступає стилістичне вирівнювання: вибір одиниці тієї самої емоційної тональності, регістру, частоти та соціальної маркованості.

Таким чином, перекладацькі стратегії охоплюють пряме фразеологічне відтворення, функціонально-еквівалентну заміну, описову передачу, калькування в межах допустимості культурної інтерпретації та стилістичну компенсацію. Оптимальний вибір моделі залежить від ступеня міжмовної відповідності, жанру, прагматичної настанови тексту та рівня очікуваної образності. Застосування цих засобів у комплексі забезпечує не лише точність змістової передачі, а й збереження стилістичної ідентичності фразеологізму, що є ключовою умовою адекватності міжмовної комунікації.

Висновки. У ході зіставлення українських і польських фразеологізмів з'ясовано, що обидві мови демонструють високу типологічну спорідненість завдяки спільним історико-культурним витокам, проте їхня образність і конотативні характеристики формуються під впливом національно-специфічних чинників. Домінантними сферами фразеотворення виступають соматичні, зоонімні та побутові метафори, що відображають традиційний аграрний спосіб життя, релігійні уявлення та цінності, а також усталені моделі соціальної поведінки. При цьому поряд із значним пластом повних відповідників фіксуються часткова відповідність й міжмовні лакуни, зумовлені варіативністю культурних символів, прагматичних норм та ступеня експресивності.

Виявлені типи міжмовної симетрії та асиметрії підтверджують, що фразеологічні системи двох споріднених мов не лише репрезентують універсальні концептуальні схеми, а й реалізують власні національні моделі

світосприйняття. Перекладацькі стратегії мають спиратися на принципи функціонально-семантичної еквівалентності та прагматичної адекватності, поєднуючи використання усталених відповідників, часткових аналогів, описових трансформацій і стилістичної компенсації. Комплексний підхід до відтворення фразеологічної образності дозволяє забезпечити збереження змісту, тональності та культурної маркованості вислову, що є визначальним для успішної міжкультурної комунікації та ефективності перекладу.

Література:

1. Болотнікова А., Лотош М. Особливості фразеологічних одиниць із зоонімами «домашні тварини» у сучасній польській мові. *Молодий вчений*. 2020. № 7.1 (83.1). С. 24–27
2. Бунтурі Ю. В., Полянська Т. В., Ніконоров С. І. Сучасні методики викладання англійської та німецької мов. *Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2018. Т. 29 (68), № 1. С. 1–4.
3. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія (На матеріалі перекладів творів української літератури англійською мовою). Львів: Вища школа, 1983. 175 с.
4. Космеда Т. Теорія і практика сучасної двомовної лексикографії: проблема репрезентації польсько-українських усталених виразів. *Лінгвістичні студії*. Ред. Загнітко А. П. Вінниця: ДонНУ. Вип. 30, 2015. С. 63–72.
5. Космеда Т., Гоменюк О., Осіпова Т. Короткий українсько-польський словник усталених виразів: еквіваленти слова, фразеологізми, прислів'я та приказки. Познань-Харків: Видавництво КОЛО (м. Дрогобич), 2017. 408 с.
6. Крайчинська Г. В. “Етимологія польських та українських нумізматичних фразеологізмів”. *Слов'янський вісник. Серія Філологічні Науки*. Рівне: Рівненський державний гуманітарний інститут, 2006. С. 182–196.
7. Сагата Ю. Кіт у польській та українській фразеології. Проблеми слов'язознавства. 2008. вип. 57. С. 282–290
8. Терещенко Л., Станіславова Л. Польські та українські фразеологічні біблеїзми: порівняльний аспект. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених*. 2023. Вип. 64. Том 2. С. 227–232.
9. Філь Г., Патен І. Фразеологічні одиниці української та польської мов з лексемою «собака»: мовні експоненти культурних знаків. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 50. С. 228–235. DOI: 10.24919/2308-4863/50-35
10. Kopaliński W. Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1983. 480 s.
11. Lewicki A.M. Wprowadzenie do frazeologii syntaktycznej. Teoria zwrotu frazeologicznego. Katowice: Uniwersytet Śląski. 1976. 117 s.

References:

1. Bolotnikova, A., & Lotosh, M. (2020). Osoblyvosti frazeologichnykh odynyts iz zoonimamy «domashni tvaryny» u suchasniy polskii movi [Features of phraseological units with zoononyms "domestic animals" in modern Polish]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 7.1(83.1), 24–27 [in Ukrainian].

2. Bunturi, Yu.V., Polianska, T.V., & Nikonorov, S.I. (2018). Suchasni metodyky vykladannia anhliiskoi ta nimetskoi mov [Modern methods of teaching English and German]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii – Scientific Notes of Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Social Communications*, 29(68)(1), 1–4 [in Ukrainian].

3. Zorivchak, R.P. (1983). *Frazeolohichna odynytsia yak perekladoznavcha katehoriia (Na materiali perekladiv tvoriv ukrainskoi literatury anhliiskoiu movoiu) [Phraseological unit as a translation studies category (Based on translations of Ukrainian literature into English)]*. Lviv: Vyshcha shkola, 175 p. [in Ukrainian].

4. Kosmeda, T. (2015). Teoriia i praktyka suchasnoi dvomovnoi leksykohrafii: problema reprezentatsii polsko-ukrainskykh ustalenykh vyraziv [Theory and practice of modern bilingual lexicography: representation of Polish–Ukrainian fixed expressions]. *Linhvistychni studii – Linguistic Studies*, 30, 63–72. Vinnytsia: DonNU [in Ukrainian].

5. Kosmeda, T., Homeniuk, O., & Osipova, T. (2017). *Korotkyi ukrainsko-polskyi slovnyk ustalenykh vyraziv: ekvivalenty slova, frazeolohizmy, pryslivia ta prykazky [Short Ukrainian–Polish dictionary of fixed expressions: word equivalents, phraseological units, proverbs and sayings]*. Poznan–Kharkiv: Vydavnytstvo KOLO, 408 p. [in Ukrainian].

6. Kraichynska, H.V. (2006). Etymolohiia polskykh ta ukrainskykh numizmatychnykh frazeolohizmiv [Etymology of Polish and Ukrainian numismatic phraseological units]. *Slovianskyi visnyk. Serii Filolohichni nauky – Slavic Bulletin. Philological Sciences Series*, 182–196. Rivne: Rivnenskyi derzhavnyi humanitarnyi instytut [in Ukrainian].

7. Sahata, Yu. (2008). Kit u polskii ta ukrainskii frazeolohii [The cat in Polish and Ukrainian phraseology]. *Problemy slov'ianoznavstva – Problems of Slavic Studies*, 57, 282–290 [in Ukrainian].

8. Tereshchenko, L., & Stanislavova, L. (2023). Polski ta ukrainski frazeolohichni bibleizmy: porivnialnyi aspekt [Polish and Ukrainian biblical phraseology: a comparative aspect]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of Humanities*, 64(2), 227–232 [in Ukrainian].

9. Fil, H., & Paten, I. (2022). Frazeolohichni odynytsi ukrainskoi ta polskoi mov z leksemoi «sobaka»: movni eksponenty kulturnykh znakov [Phraseological units of Ukrainian and Polish with the lexeme "dog": language exponents of cultural symbols]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of Humanities*, 50, 228–235. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/50-35> [in Ukrainian].

10. Kopaliński, W. (1983). *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych [Dictionary of foreign words and expressions]*. Warszawa: Wiedza Powszechna, 480 p. [in Polish].

11. Lewicki, A.M. (1976). *Wprowadzenie do frazeologii syntaktycznej. Teoria zwrotu frazeologicznego [Introduction to syntactic phraseology. Theory of phraseological expression]*. Katowice: Uniwersytet Śląski, 117 p. [in Polish].